

Jesaja 53:4-6

Waarlijk, Hij heeft onze krankheden op Zich genomen, en onze smarten, die heeft Hij gedragen; doch wij achtten Hem, dat Hij geplaagd, van God geslagen en verdrukt was. Maar Hij is om onze overtredingen verwond, om onze ongerechtigheden is Hij verbrijzeld; de straf, die ons den vrede aanbrengt, was op Hem, en door Zijne striemen is ons genezing geworden.

Wij dwaalden allen als schapen, wij keerden ons een iegelijk naar zijnen weg, doch de Heere heeft onzer aller ongerechtigheid op Hem doen aanloopen ¹⁾).

Wanneer wij Gods werken in heel de wereld zien, wordt ons gezegd, dat Hij geprezen moet worden naar Zijn hoogheid en grootheid. Maar wanneer wij komen bij den persoon van onzen Heere Jezus Christus, moeten wij leeren te prijzen, naardat Hij Zich vernederd heeft. Ziet dus een dubbele wijze om God te prijzen: de eene is, dat Hij, wijl Hij ons Zijn goedheid, gerechtigheid en oneindige kracht bewijst in alles wat Hij geschapen en gemaakt heeft en ook daarin, dat Hij alles bestelt en beschikt, door ons verhoogd moet worden. Niet dat wij Hem eenige grootheid kunnen geven, maar de Schrift spreekt zoo, opdat de menschen leeren mogen, hun geest omhoog te heffen, ook boven heel de wereld uit, wanneer zij God willen verheerlijken, naardat Hij het waard is. De tweede wijze is, dat, aangezien onze Heere Jezus Christus, in Wien al de volheid der Godheid woont, niet slechts voor onze zaligheid Zich klein heeft gemaakt maar ook heelemaal wilde vernietigd worden, zelfs niet heeft geweigerd doodsangsten te lijden, als ging Hij in de hel, God ook daarin verdient verheerlijkt te worden, meer nog dan in deze grootheid die over heel de wereld schijnt.

¹⁾ Calv. Opera, XXXV, 621—635.

Daarover werd reeds gister het een en ander gezegd, maar aangezien de profeet zijn gedachtengang vervolgt, moeten wij altijd dit doelwit voor oogen hebben, dat wij — anders dan de ongeloovigen, die verbaasd zijn wanneer zij zien, dat Jezus Christus zóó door de hand van God Zijn Vader is geslagen en daaruit aanleiding nemen tot ergernis om zich van Hem te verwijderen — te meer moeten gedrongen worden om Hem te zoeken. Ons moet dit heelemaal verrukken in liefde tot Hem, omdat Hij Zichzelf niet gespaard heeft, maar al onze lasten heeft willen dragen, opdat wij daarvan ontheven zouden worden. Wanneer wij dus zien, dat onze Heere Jezus Christus met ons van plaats verwisseld is en een volkomen betaling voor al onze schulden heeft willen teweegbrengen, opdat wij daarvan kwijtschelding zouden ontvangen; dat Hij in onzen naam en als in onzen persoon heeft willen veroordeeld worden, opdat wij zouden vrijgesproken worden, ziet, dat moet ons tot Hem trekken, ja heelemaal in gloed zetten, opdat wij daarin onze rust mogen hebben.

Nu staat er met nadruk, dat Hij door de hand Gods geslagen is, maar dat dit geweest is om onze ongerechtigheden. Want als wij niet letten op het oordeel Gods, zal de dood en het lijden van onzen Heere Jezus Christus ons geen nuttigheid geven, en wij zullen er geen vrucht van kunnen ontvangen. Want het voornaamste is, dat wij verzoend worden met onzen God, Die onze vijand is, totdat onze zonden worden begraven, aangezien Hij de ongerechtigheid niet kan beminnen, Hij Die de fontein van gerechtigheid is. Alzoo moet Hij onze Rechter zijn, zoolang Hij ons onze zonden toerekent en ziet, hoedanigen wij zijn. Maar als Jezus Christus tusschenbeide komt en Zich daar stelt in onzen naam, ziet dan, hoe wij Gode aangenaam zijn, naardien de genoegdoening voor al onze ongerechtigheden is volbracht. Het mag niet, dat de veroordeeling, welke onze Heere Jezus Christus geleden heeft, ijdel is.

Nu is het zoo, dat Hij geen zonde begaan heeft, en dat Hij in niets schuldig was. Zoo is Hij veroordeeld tot onze vrijspraak. Daarom heet Hij ook het vlekkeloos Lam. Hij heet Lam, omdat Hij ten offer is aangeboden; vlekkeloos is Hij geweest, om te toonen, dat Hij al onze lasten heeft gedragen. Daarom ook wordt gezegd, dat Zijn bloed ons wast; want wij zijn vuil en vol afschuwelijkheid, totdat het bloed van onzen Heere Jezus Christus ons reinigt. Niet zonder reden dus brengt de profeet ons bij het gericht Gods, zeggen-

de dat Jezus Christus verbrijzeld is, omdat Hij onze veroordeeling moest dragen. Kortom, telkens en zoo vaak wij denken aan wat de dood en het lijden van onzen Heere Jezus Christus ons gebaat heeft, dan dagvaarde een ieder zich zelf voor den rechterstoel Gods; daar zullen wij bevinden, dat wij allen schuldig zijn. En wat is de gestrengheid van het gericht Gods? Hoe verschrikkelijk is Zijn wraak, om ons op te slokken en gansch en al neer te storten. Maar aangezien onze Heere Jezus Christus niet gespaard is geweest, maar God de gestrengheid van Zijn gericht over Hem uitgeoefend heeft, en Hij daar geweest is in onzen naam als Borg voor ons, kunnen wij ervan verzekerd zijn, dat God ons nu niet meer vervolgen zal en niet met ons zal afrekenen, dat Hij ons niet straffen zal naar onze tekortkomingen en zonden. En waarom? Omdat onze Heere Jezus Christus ons daarvan kwijtschelding verworven heeft.

Nu is het waar, dat God nooit een andere gezindheid jegens Zijn eenigen Zoon heeft gehad dan die Hij had uitgesproken: Deze is Mijn geliefde Zoon, in welken Ik Mijn welbehagen heb; hoort Hem. God heeft dus tevoren betuigd, dat Jezus Christus Hem heelemaal tevreden stelde, en dat Hij aan Hem Zijn welgevallen nam. En inderdaad (zooals de heilige Paulus dat aantoonde in Efeze 1) zouden wij Gode niet aangenaam kunnen zijn in den Naam van Zijn eenigen Zoon, als Hij niet in de eerste plaats en in den hoogsten graad de Geliefde was. Toch heeft dit niet belet, dat wij vrijgesproken zijn, aangezien God Zijn gestrengheid uitgestort heeft over onzen Heere Jezus Christus, want Hij heeft Hem liefgehad en toch Hem willen verbrijzelen om onze zonden. Want Hij heeft niet gezien op Zijne gerechtigheid, Zijn zuiverheid en de volmaaktheid die in Hem is, maar veeleer is Jezus Christus genomen als daar staande namens alle zondaren. Ziet dan Jezus Christus, Die beladen was met al onze zonden en ongerechtigheden; niet dat Hij er aan schuldig was, maar Hij heeft gewild, dat alles Hem werd toegerekend en dat Hij er rekenschap voor gaf en de betaling deed.

Ziet dan, hoe wij de woorden van den profeet moeten opvatten, wanneer hij zegt, dat Jezus Christus niet alleen door de hand van menschen gekruisigd is, maar dat Hij toen verschenen is voor den rechterstoel Gods; dat Hij daar in onzen naam verantwoording heeft gedaan, Zich daar onderworpen heeft om den last te dragen, dien wij hebben verdiend. Daarom ook voegt hij er uitdrukkelijk bij, dat Hij onze zonden en overtredingen heeft gedragen, gelijk ook de heilige Petrus ervan spreekt

en dit woord toepast op het kruis of hout, om aan te toonen, dat dit soort dood, welken Gods Zoon heeft ondergaan, een zichtbaar en duidelijk getuigenis is geweest, dat onze ongerechtigheden op Hem waren gelegd. Want er stond in de Wet: vervloekt zal zijn die aan het hout hangt. Jezus Christus is er aan gehangen, opdat wij zouden weten, dat Hij als vervloekt is geweest in onze plaats.

Paulus spreekt er ook zoo over in den brief aan de Galaten. Want hij brengt naar voren, dat wij daarin wel een verwonderlijke goedheid Gods en een oneindige liefde van onzen Heere Jezus Christus moeten zien, dat Hij ons heeft gedragen, toen Hij niet alleen voor ons heeft willen sterven, maar ook een vloekdood ondergaan heeft, opdat wij door God konden gezegend worden. En hoewel onze ongerechtigheden ons verschrikken (hoewel het ook niet anders kan, of wij worden verschrikt voor het oordeel Gods, laat ons toch luisteren naar de dingen die hierin begrepen zijn, nl. dat wij verdoemelijk zijn, wanneer wij zóó onzen God beleedigen, en een knagende conscientie hebben), zoo moeten wij toch zonder ophouden verzekerd zijn, dat Hij ons onze zonden zal vergeven en ons als Zijn geliefde kinderen zal aannemen, zelfs als rechtvaardig en onberispelijk, omdat onze vervloeking is te niet gedaan op het hout, waaraan onze Heere Jezus Christus is gehangen. Ziet dan, wat de profeet er nog aan toe wilde voegen, om zich te sterker uit te drukken.

Vervolgens zet hij er nog bij, dat Hij geslagen is, aangezien de straf of de kastijding van onzen vrede op Hem is geweest. Hij voegt er niets nieuws aan toe, maar spreekt zich meer gemeenzaam uit om te toonen, hoe dat moet verstaan worden, zoo nl. dat onze Heere Jezus is geslagen en getroffen door de hand Gods, opdat wij kwijtschelding zouden verkrijgen. Hij heeft dus de straf gedragen, die wij schuldig waren, nl. een straf van vrede. Weliswaar verstaan sommigen het zoo, dat onze Heere Jezus Christus zoo in onzen naam moest gestraft worden, omdat wij verbijsterd waren en niemand er aan dacht zich voor God te verootmoedigen, en wij in onze zonden verblind waren. Maar wij zien, dat de natuurlijke zin van den profeet zoodanig is geweest, dat wij, om vrede met God te hebben, door een ander middel moesten verzoend worden.

Ik heb al verklaard, dat God, zijnde de Rechter der wereld, met goed recht ons haat en ons allen voor verfoeilijk houdt, want (gelijk hierna nog zal verklaard worden), wat brengen wij mee van den moederschoot af, en welken schat brengen wij allen in den levens-

tijd bijeen? Wij tarten onafgebroken den toorn Gods, als hadden wij met Satan samengespannen om altijd meer het vuur aan te stoken. Ziet dus, hoe wij verdienen, door God gehaat en verworpen te worden. Ziet, waarom Hij in Zijn toorn gewapend tegenover ons staat, want het is onmogelijk, dat Hij niet tegen ons is, omdat wij tegen Hem strijden, den oorlog zoo aandoen aan alle goed en alle gerechtigheid schenden. God moet uit dit oogpunt tegen ons opstaan in het gericht, want wij weten, dat het Zijn eigen ambt is billijkheid en recht te handhaven. En naardien het zoo is, dat Hij ons vol ziet van ongerechtigheid en bederf en heelemaal wederspanning, moet Hij Zijn arm wel openbaren en toonen, aangezien wij Hem tot vijanden zijn, dat Hij ons desgelijks zal vergelden. Er is dus geen vrede en onze conscientie zal ons altijd aanklagen, en al trachten wij ons in slaap te wiegen met onze vleierijen, God zal toch niet ophouden, ons prikken en steken te geven, zoodat wij zullen voelen, al bijten wij ook op de tanden, dat er slechts boosheid en ondankbaarheid in ons is. Zoo is het dus onmogelijk, dat God ons barmhartig is, en wij verzekerd worden genade bij Hem te vinden, totdat de straf is uitgeoefend. Niet dat God om wraak roept op de manier en wijze van menschen. Degene, die in toorn is ontstoken, zal willen, dat men de fout herstelde en dat er zulk een schadevergoeding en straf zij, dat hij daardoor gewroken wordt. Maar God heeft dergelijke hartstochten niet. Maar al zij dit zoo, toch wil Hij, opdat wij te meer afschrik van onze zonden hebben en leeren ze te verfoeien, dat Zijne gerechtigheid en de gestrengheid van Zijn gericht ons bekend zal zijn. Als God ons vergaf, zonder dat Jezus Christus voor ons was tusschengetreden en in onzen naam Zich had borg gesteld, zouden wij er geen rekening mee houden, ieder zou zijn mond afwisschen, ja wij zouden daaruit aanleiding nemen om onszelf te grooter losbandigheid te geven. Maar wanneer wij zien, dat God Zijn eenigen Zoon niet heeft gespaard en Hem met zulk een groote, ja uiterste gestrengheid behandeld heeft, dat Hij alles in Zijn lichaam heeft geleden, wat Hij maar aan smarten lijden kon en zelfs in Zijn ziel bedroefd is geweest tot het einde, tot Zijn roepen: Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten? — wanneer wij al die dingen hooren, is het onmogelijk (of wij zijn harder dan steenen), dat wij niet beven en in ons zulk een vrees en ontzetting krijgen, dat wij er heelemaal beschaamd door worden; onmogelijk ook, dat onze zonden en ongerechtigheden ons niet verfoeilijk zijn, aangezien zij zóó Gods toorn tegen ons inroepen.

Ziet dan, waarom vereischt is, dat op Jezus Christus heel de straf van onzen vrede was, welke strekte om ons genade bij God Zijn Vader te doen vinden, d.w.z. om ons verzoening bij Hem te doen vinden, zoodat wij nu vrijmoedigheid en vrijheid hebben God als onzen Vader aan te roepen, hoewel Hij met goed recht ons ten vijand is en uit kracht van Zijn natuur een afschuw van ons heeft. Wij zien dan nu, wat de bedoeling van den profeet is, als hij zegt, dat onze Heere Jezus Christus door de hand Gods geslagen is, misvormd is, dat een ieder zich van Hem afgekeerd heeft, dat men zich niet verwaardigd heeft naar Hem te kijken, omdat Hij zoo zonder gedaante was. Hij voegt er bij: zeker, maar het is, wijl God in Zijn toorn tegen ons ontstoken en gewapend is om ons te verbrijzelen en neer te werpen, totdat de verzoening is geschied. En wat is daartoe het middel? God wil wel ons onze zonden kwijtschelden door Zijn vrije goedheid, maar desniettemin is de prijs van onze verlossing geweest in den persoon van Zijn eenigen Zoon.

Nu hebben we hier op te merken, dat, inzooverre onze Heere Jezus veroordeeling heeft geleden, wij bevrijd en vrijgesproken zijn en onze zonden zijn begraven om niet bij God in rekening gebracht te worden. Wanneer wij spreken van vergeving der zonden, beteekent dat niet, dat God ons kwijtscheldt, als ware Hij door ons betaald en tevreden gesteld, maar Hij oefent Zijn loutere liefde uit. En hoewel wij schuldig zijn voor Hem, vergeet Hij dat alles en neemt ons in genade aan, naardien Hij onze zonden als in de diepte der zee werpt, gelijk de profeet zegt.

Echter hebben wij hierbij op te merken, dat deze vergeving niet uit genade is, wat onzen Heere Jezus Christus aangaat, want Hem heeft zij heel veel gekost. Als wij schatten, wat het geweest is met dezen zoo harden, wreeden en smadelijken dood dien Hij heeft ondergaan, en vervolgens met zoovele angsten die Hij in Zijn ziel heeft verduurd, toen Hij gedaagd is voor den rechterstoel van God Zijn Vader om onze verdoemenis te ondergaan — als wij aan dat alles goed denken, zullen wij vinden, dat onze Heere Jezus Christus een verwonderlijke betaling heeft gedaan, om ons van onze zonden vrij te maken.

Ziet daar, hoe wij ook heden ervan bevrijd worden. En het is een ding om wel op te letten, want de duivel heeft altijd getracht deze leer te verdonkeren, aangezien dit het voornaamste artikel onzer zaligheid is. God heeft van het begin der wereld af gewild, dat men Hem offeranden zou brengen, als men vergeving der zonden

vroeg. En waarom dat? Om uit te spreken, dat de menschen haar niet van Hem konden verwachten, tenzij in den weg van offer en bloedstorting. Allen hebben met hunne offeranden betuigd, dat zij niet tot God konden naderen, tenzij voorzoover zij vrijgekocht waren, en dat de reiniging van hunne zonden en ongerechtigheden was teweeggebracht of moest komen door onzen Heere Jezus Christus. Nu stond het intusschen zoo, dat zoowel de Joden als de heidenen nooit hebben opgehouden zich op hun eigen verdiensten te beroemen en zich in te beelden, dat zij voor God konden genoegdoen. Van toen af heeft de duivel de arme zondaren afgekeerd van onzen Heere Jezus Christus en van de betaling, die Hij in Zijn dood en lijden heeft gedaan.

Ziet ook nu nog, hoe het hier staat met de papisten. Want zij zullen belijden, dat wij volkomen vergeving van onze zonden hebben door den dood en het lijden van onzen Heere Jezus Christus, zeker, maar, dat geldt alleen vóór den doop volgens hun meening. De kleine kinderen (zeggen zij) hebben deze genade van God ontvangen, dat Hij hun met den doop de erfzonde vergeeft, uit kracht van den dood en het lijden van onzen Heere Jezus Christus. Maar, wanneer wij gedoopt zijn, zeggen zij, dat, als wij dan zondigen, Jezus Christus alleen niet genoegzaam is om te maken, dat wij Gode aangenaam zijn en de herinnering aan onze zonden uitgewischt wordt, maar dat ook wij zelf onze genoegdoeningen moeten aanbrengen. En daarom hebben zij hun overtollige goede werken uitgedacht, als bijv. op een pelgrimstocht mee te draven, veelvuldig missen te laten lezen en andere duivelarijen meer. En als men aan de papisten vraagt, waarom zij zoo jagen om den grijns van een of ander beeldje te gaan zien, waarom zij op een bepaalden dag vasten, waarom zij een kerkgebouw stichten, waarom zij een mis laten lezen, zullen zij zeggen: het is om ons voor God vrij te koopen. En wij moeten wel, als wij onze zonden hebben leeren kennen, trachten daarvoor genoegdoening te verschaffen, om voor God vrijgesproken en vergeven te worden.

Maar ziet nu, hoe de kracht van den dood en het lijden van onzen Heere Jezus Christus wordt teniet gedaan. En zoo zullen de papisten geen stap weten te doen om hunne devotie's te verrichten, of zij zullen lasteren tegen God, openlijk verloochenen den dood en het lijden van onzen Heere Jezus Christus en zich storten in den afgrond der hel. Ziet, waarheen hun duivelsche devotie's (die zij goed noemen) hen brengen. Zoo moeten wij dus wel op deze woorden

van den profeet letten, wanneer hij zegt, dat de straf van onzen vrede geweest is op onzen Heere Jezus Christus, naardien door Zijn toedoen God is verzoend en bevredigd; want Hij heeft op Zich genomen al de misdaden en al de ongerechtigheden der wereld.

En alzoo moeten wij er op letten, dat, wanneer wij zien hoedanigen wij zijn, wij altijd in vreeze moeten zijn, aangezien God onze tegenpartij en onze Rechter is. En vervolgens, in de tweede plaats, moeten wij tot de conclusie komen, dat er geen middel is, noch in den hemel noch op de aarde, dan door dezen prijs, welken onze Heere Jezus Christus heeft betaald en waaraan Hij heeft genoeëg gedaan, nl. door Zijn dood en lijden. Hebben wij dat? Laat ons dan vrijmoedig met opgeheven hoofd voor God komen. Niet, dat wij ons niet moeten verootmoedigen en schamen vanwege onze armoede. Maar dat zal ons niet beletten, dat wij vrijmoedig God als onzen Vader aanroepen en ons kunnen beroemen, dat wij rechtvaardig door Hem zullen gerekend worden, en de betaling van al onze schulden is gedaan, aangezien wij vrijgesproken worden uit kracht van de veroordeeling, welke Jezus Christus heeft ondergaan.

Ziet dan, hoe wij deze uitspraak moeten beoefenen. Ziet daar ook, waarom hij er aan toevoegt, **d a t w i j i n Z i j n e s t r i e m e n g e n e z i n g h e b b e n**. Weliswaar zullen we niet op 't eerste gezicht onze zonden waarnemen, omdat de geveinsdheid ons de oogen blinddoekt en er ook altijd trots in ons heerscht. De menschen bedriegen zichzelf en maken zichzelf wijs, dat God jegens hen nog verplichtingen heeft, of wel zijn zij in die mate onbezonnen, dat zij niet kunnen denken ooit rekenschap te moeten afleggen. Maar al zij dit zoo, de profeet toont aan, dat zonder de striemen van onzen Heere Jezus Christus in ons slechts de dood is en dat wij in Hem onze genezing moeten zoeken.

Wanneer wij dus de vrucht, welke ons de dood en het lijden van onzen Heere Jezus Christus aanbrengt, recht willen voelen, moeten wij er op letten, dat, naargelang zonden ingeworteld zijn in onze natuur, er even zoovele plagen en doodelijke ziekten aanwezig zijn, ook al treden zij nog niet aan het licht. Maar ik bid u, wanneer een ettergezwel in het lichaam van een mensch zit, bij de maag of in de ingewanden, zal dat niet veel erger zijn dan wanneer men het zag en er het lancet in kon steken? Als een mensch meent gezond te zijn, omdat hij zijn ziekte niet ziet, moet hij wel buiten zinnen en rede zijn. Onze ziekten moeten wel te doodelijker zijn, wanneer zij verborgen zijn. En behalve de misdaden, die wij mee-

dragen (waarvan de wortels in ons verborgen zijn) zijn er de zonden, die wij dagelijks bedrijven, die genoegzaam bewijzen, dat onze natuur verdorven en vervloekt is en dat wij heelemaal verkeerd zijn.

Naardien het dan zoo is, dat in ons slechts alle besmetting en melaatschheid is en wij vergaan in onze ongerechtigheden, wat zullen wij hier doen? Welk geneesmiddel aanvaarden? Zullen wij de engelen van het Paradijs gaan opzoeken? Helaas kunnen zij hier niets. Maar wij moeten komen tot onzen Heere Jezus Christus, aangezien Hij heeft misvormd willen worden van den hoofdschedel af tot de voetzool toe, heelemaal vol striemen is geweest, is gegeeseld slag op slag, de doornenkroon heeft gedragen, gespijkerd en vastgehecht is aan het kruis, de zijde doorstoken gehad heeft. Ziet, hoe wij worden genezen, ziet daar, wat ons ware medicijn is, waaraan wij genoeg moeten hebben en waar wij heel onze genegenheid naar uitstrekken moeten, wetend dat wij anders van binnen nooit rust kunnen hebben, maar zullen moeten gekweld en met helse smarten tot den einde toe vervuld worden, tenzij Jezus Christus ons troost en den toorn Gods jegens ons stilt. Wanneer wij daarvan zeker zijn, dan geeft Hij ons gelegenheid om Zijn lof te zingen, terwijl wij tevoren niets konden dan zuchten en heelemaal verslagen zijn. Ziedaar in hoofdzaak, wat wij van des profeten woorden hebben te onthouden.

Nu haalt de heilige Mattheüs in het achtste hoofdstuk dezen tekst aan, wanneer hij verhaalt, dat Jezus Christus allerlei ziekten genezen heeft: Hij heeft aan de blinden het gezicht gegeven, kreupelen doen wandelen, aan dooven het gehoor teruggegeven, hen opgericht die halfdood waren en verlamd, de duivelen uit de lichamen verjaagd. Dat (zegt hij) bewijst, dat de profeet Jesaja niet zonder oorzaak zegt, dat Hij onze krankheden op Zich heeft genomen en onze smarten gedragen.

Stellig spreekt de profeet hier niet van krankheden des lichaams. Het lijkt dus, dat de Evangelist dit getuigenis verkeerd heeft toegepast. Maar dit wil hij uitspreken, dat onze Heere Jezus Christus, de zichtbare ziekten genezend, ons hooger heeft willen voeren, aangezien Hij ons daarin als in een afschaduwing heeft willen laten zien, waarom Hij in de wereld gekomen was. Wanneer wij dus hooren, dat onze Heere Jezus Christus kracht heeft gegeven aan geraakten, zelfs dooden heeft opgewekt, ook van allerlei ziekten genezing gegeven heeft, weten wij dan, dat Hij, naar onze grovigheid en zwakheid, ons zichtbaar heeft verklaard, dat Hij onze geestelijke

Geneesmeester is; en leeren wij (zooals ik al gezegd heb) dat al de zonden, waartoe wij geneigd zijn, even zoovele kwalen in onze zielen zijn. Heelemaal zooals in het lichaam kwade vochten zijn, en andere dergelijke dingen, kortom verborgen kwalen, zoo is het ook met onze ziel; en omdat zij vol zonden is voor God, heeft ook zij een dokter noodig. En wie zal het zijn? Wij zullen noch in den hemel noch op de aarde hem vinden, tenzij Hem Die ons door den hemelschen Vader is gegeven, nl. onzen Heere Jezus Christus.

Zoo dan, als wij nu verstaan, hoe onze Heere Jezus ons, wat onze zielen betreft, genezing heeft aangebracht, laten wij dan komen tot deze gestalte, die ons getoond wordt, wanneer Hij de blinden verlicht heeft; want zeker is in onze ziel slechts blindheid en domheid. Verder, Jezus Christus heeft de stommen doen spreken. Waartoe nu gebruiken wij onze tong dan tot het kwade, totdat Jezus Christus haar het rechte gebruik heeft teruggegeven? Wij zijn erger dan doof, aangezien het Woord Gods geen ingang bij ons vindt, dus moet het gehoor ons evenzoo door onzen Heere Jezus Christus teruggegeven worden. Kortom, wanneer wij verbinden, wat bij Mattheüs naar voren wordt gebracht, met hetgeen Jesaja heeft willen uitspreken, nl. dat wij onzerzijds vol zijn van verderf en boosheid, en er geen greintje gezondheid in ons is, dat onze zielen heelemaal vol zijn van doodelijke misdaden, maar dat onze Heere Jezus Christus ons er heelemaal van heeft bevrijd, en dat, wanneer wij komen tot Hem, wij genezing zullen vinden wanneer, zeg ik, wij zoo het een met het ander verbinden, dan zullen wij verstaan, dat wij, tenzij wij onze toevlucht hebben bij dezen Verlosser, altijd in onze misdaden en ellenden zullen moeten zitten en er totaal in zullen vergaan.

Daarenboven voegt hij er nog aan toe, dat wij allen zijn afgeweken en een ieder verdwaald is op zijn weg. Hier heeft de profeet ons nog beter en levendiger willen verhalen (zooals gister behandeld werd), dat wij niet in goeden ernst kunnen gevoelen de noodzaak, die wij hebben om genezen te worden door onzen Heere Jezus Christus, totdat een ieder zijn staat wel onderzocht heeft en verstaan, wat hij in zich zelf is. Wat is dus de oorzaak, dat wij zoo koud zijn en zoo traag, wanneer men ons spreekt over komen tot onzen Heere Jezus Christus? Omdat wij geen bevatting hebben en zoo ongeveer stompzinnig zijn. Wij kunnen van die dronkaards zien, die heelemaal geconfijt zijn in hun onmatigheid en van geen ophouden weten, totdat zij

knarsetanden en niet meer kunnen. Als men hun over een dokter spreekt, hebben zij er den gek mee; zij zullen het hoofd schudden, zelfs alle geneesmiddelen verachten. Maar erger dronkenschap is er niet dan die stompzinnigheid, waarin alle arme zondaren verkeeren, totdat zij gevoeld hebben, wat het is God tegen te hebben. Zoo zal ieder zich zelf alle vrijheid verleenen tot het kwade, en de dood en het lijden van Jezus Christus zal intusschen in verachting zijn, en men zal er geen rekening mee houden. Alzoo houdt niet zonder oorzaak de profeet ons voor, om ons wakker te maken en het goed, dat ons door Jezus Christus aangebracht is, te meer begeerlijk, dat wij allen gedwaald hebben.

Maar behalve wat ik gezegd heb, dat de menschen in hun goddeloosheid het oordeel Gods verachten, zijn er ook, die opgeblazen zijn van een dwaze aanmatiging. Er zijn dus twee soorten menschen, die hun profijt niet kunnen doen met deze oneindige genade, welke ons door den Zoon van God verworven is.

Sommigen meenen rechtvaardig te zijn en werken en verdiensten te bezitten om zich voor God te verantwoorden. Zoo zien wij zelfs, dat die schijnheiligen in het pausdom niet alleen denken zichzelf goed te kwijten voor God, maar zij verkoopen ook nog een deel van hunne verdiensten, alsof zij er in overtolligheid van hadden. En men voelt zich zeer op zijn gemak, wanneer men deelen kan in hun volmaaktheid en heiligheid, omdat zij in den staat van engelen verkeeren. Nu, dezulken denken geen behoefte te hebben aan den dood en het lijden van Jezus Christus; zij zullen wel belijden, al is het half luid, dat zij ze hebben, maar men ziet juist het tegenovergestelde, want zij houden markt en verkoop van hunne verdiensten en hebben er in overvloed van, opdat de anderen er verlekkerd op zijn en hun vertrouwen op zulke goddeloosheid stellen. Voorts, voor zooveel er nu bigotten onder het pausdom zijn, zijn er even zoovele hoornen, die tegen God opgestoken worden. Want zij zijn altijd opgeblazen van dezen trots, dat zij zeggen: Maar hoe? Als ik niet verdiende, waartoe zou het mij dan strekken, zooveel goede devotie's te hebben gehad, zooveel missen te hebben laten lezen, zooveel in den modder gesjouwd te hebben, te hebben geloopt van altaar tot altaar, aan die en die heiligen mijn devotie te hebben gegeven, dat en dat feest te hebben meegemaakt? Kortom, zij hebben altijd die vervloekte en helsche meening, dat zij God aan zich wilden verplichten. Ziet, hoe de Satan hen door dergelijke begoochelingen bedriegt, zoodat zij niet kunnen proeven, waartoe hun de dood en het

lijden van onzen Heere Jezus Christus dient.

De anderen vertrouwen niet op hunne verdiensten. Dronkaards, hoereers en ongebonden lieden zullen niet zeggen: wij zijn als engeltjes, wij hebben goed geleefd, wij zijn ijverig geweest in onze godsdienstplichten. Maar zij maken zich (zooals ik al gezegd heb) vroolijk en denken, dat zij met hun minachting en spot Gods hand zullen kunnen ontkomen.

Daarom roept de profeet ons allen hier en zegt: Ziet, arme lieden, hoe 't met u staat, totdat God u Zijn ontfermen bewezen heeft in onzen Heere Jezus Christus Zijn Zoon; want wij hebben allen gedwaald, gij zijt allen verloren beesten. Zietdaar zijn bedoeling, en hij zegt: Wij allen, omdat hij zich zelf rekent tot het getal; met recht, want wij hebben al gezien, dat de Joden in deze algemeene veroordeeling der menschen moesten begrepen worden, omdat het hun dacht, dat zij ervan uitgezonderd moesten worden. Want zij hadden altijd deze dwaze inbeelding, dat zij dachten, omdat God hen had aangenomen en verkoren, meer waard te zijn dan de rest. Maar de profeet besluit hen hier in den eeuwigen dood, totdat zij het middel tot hun bevrijding hebben gezocht in Jezus Christus. Wij zijn dus allen in deze veroordeeling begrepen, en hij gebruikt hier ook dit woord allen, om elke uitzondering buiten te sluiten, alsof hij zeide: Niemand moet zich beroemen, tot den laatste toe niet, rechtvaardig te zijn voor God, om het geneesmiddel, dat ik nu uitgeezet heb, te kunnen laten passeeren. Want de meest volmaakte en die naar de meening der menschen het meest heiligheid bezit, zal zichzelf schuldig vinden voor God.

Wij zien dus nu de bedoeling van den profeet, maar nog acht hij dit alles niet genoeg, hij zegt: e e n i e d e r k e e r d e z i c h n a a r z i j n e n w e g. En waarom herhaalt hij den zin, overgaand van allen tot een ieder? Omdat, wanneer hij ons in 't algemeen veroordeelt, wij nog niet zoo zeker worden bewogen en met zulk een levendigheid, als vereischt zou zijn. Weliswaar zal men schuld moeten bekennen, wanneer gezegd wordt, dat onder de menschen niet een enkele rechtvaardige is; gelijk elders in den psalm staat, dat God heeft rondgezien, en dat Hij niet een enkelen mensch gevonden heeft, die niet in zijn zonden verging. Daar wordt even goed gesproken van deugdzaam en zulken, die een groote en bijzondere reputatie hebben, als van de meest losbandigen. Er staat, dat zij allen zijn afgeweken en dat er niemand, ook niet tot één toe, gevonden wordt, die niet heelemaal verdorven is voor God. En

de Heilige Schrift is vol van deze leer. Paulus wijst er ook op in Rom. 3, als hij al de uitspraken zoowel uit de Psalmen als uit de Profeten aanvoert, waar er sprake van is, dat de menschen verkeerd zijn en dat in hen slechts boosheid en verraad is, dat zij vol wreedheid zijn, dat er slechts is venijn en alle geweld, bedrog en rooverij, en dat hun keel is een graf. Wanneer dan al die dingen daar worden gezegd, voegt de heilige Paulus er bij, dat alle menschen zonder eenige uitzondering hieronder begrepen zijn, totdat God hen heeft veranderd en vernieuwd door Zijnen Heiligen Geest. Wordt nu deze leer gepredikt, dan moeten wij wel het hoofd buigen. Want wij zullen beschaamd zijn en er voor terugdeinzen God tegen te spreken. En inderdaad, wat zullen wij winnen met al onze redeneeringen? Want al bijten wij op de tanden, zoo zullen wij toch moeten gevoelen, dat wij niet voor niets worden veroordeeld, omdat God onze Rechter is. Maar toch zal ieder naar huis teruggaan zonder daarvan ontroerd te zijn; en wat gezegd is, zal ons heelemaal niet raken. Wij zullen wel zeggen, dat wij allen zondaars zijn, en dat er niemand is, die niet schuldig staat voor God; maar voelen wij intusschen onze zonden om ons daarover te mishagen en vervolgens aangedreven te worden om de genade van onzen Heere Jezus Christus te zoeken, met afzien van onszelf? Heelemaal niet, het is ons genoeg plichtmatig te hebben gezegd, dat wij allen zondaren zijn. Ja, wat erger is, wij zullen vaak zien, dat de menschen daarvan een vooroordeel maken en te brutaler worden, wanneer men hen van hunne zonden beschuldigt, en dat zij, zich zelf overtuigd ziende, zeggen: Ja, het is waar, allen zijn zondaars. Een boosdoener, die den Naam Gods zal gelasterd hebben, of die een verfoeilijk en gruwelijk stuk zal gedaan hebben, zal, als men hem dat voorhoudt, eerst ontkennen; nooit zal hij, tenzij door dwang, tot erkentenis komen. Maar dan, als hij ziet, dat hij zich gewonnen moet geven? Dan zal hij zeggen: en het is waar, wij zijn allen zondaars. En dat wil zeggen dat gij een booze hypocriet zijt, die den spot drijft met God.

Zoo zien wij dan, dat er velen zijn, die in deze algemeenheid een zekere verontschuldiging zullen zoeken, opdat hun schande niet aan het licht trede, gelijk ze moest. Daarom voegt de profeet, na te hebben gezegd: Allen hebben gedwaald, er nog bij: ieder, ieder, alsof hij zeide: Beschouw niet in het algemeen, hoe het menschelijk geslacht is, maar keere een iegelijk tot zichzelf in en bedenkt daar en peilt goed, hoedanigen gij zijt. Want dan worden wij getroffen door het oordeel Gods en gebracht tot ware veroot-

moediging, wanneer wij onze boosheid voelen en tot berouw worden gebracht, en ieder als in het verborgene zoo tot zichzelf zal hebben gesproken. Wij zien dan nu, wat de bedoeling van den profeet is.

Verder, wanneer hij zegt, dat een ieder op zijn weg afgeweken is, laat hij allereerst zien, hoe het gaat met de menschen, wanneer zij zich naar eigen lust gedragen, en naar eigen rede en verstandigheid. En het is nog altijd een punt om wel op te letten. Want wij zullen zien, dat sommigen zoo dwaas zijn, dat men hen nooit zal overtuigen, dat zij zich in het verderf storten, als zij doen, wat hun goeddunkt; anderen weer zoo grof zijn geworden in hunne begeerten, dat zij niet weten, dat zij willens en wetens zich storten in de diepte der hel, tenzij God hen er uittrekt.

Zoo treffen we tegenwoordig de papisten: wannneer men hen bestraft met het Woord van God en zij zich overtuigd zien, zullen zij zeggen: welnu, laat mij met rust, ik zal altijd mijn gang gaan, hoe het ook zij. En je gaat dus naar den duivel, want daar zul je terecht komen, als je je eigen gang gaat. Ho eens, maar mijn devotie is zoo en zoo, en omdat ze goed is, is het dan mogelijk, dat God ze verwerpt? Ja, maar de profeet Jesaja spreekt hier even goed over de devotie, welke een iegelijk beoefent; en wist de Heilige Geest, Die van dien tijd af door zijn mond heeft gesproken, niet, dat gij een bigotte zoudt zijn, vol van trots en venijn, dat gij u naar uw inbeelding zoudt willen gedragen, dat gij een dienst van God zoudt willen verzinnen naar uw eigen opvatting — heeft de Heilige Geest al de boosheden niet geweten? Ziet, wat Hij erover uitspreekt: **i e d e r h e e f t g e w a n d e l d i n z i j n e n w e g**, d.w.z. ieder is naar de hel gegaan, ieder heeft zich in het verderf geworpen, toen hij zijn eigen gang gegaan is.

Ziet dan, hoedanig de wegen der menschen zijn. En alzoo worden wij door deze uitspraak onderwezen, dat wij ons zullen ontdoen van alle dwaze aanmatiging en verstaan, dat wij, wanneer wij doen alles wat ons goed dunkt en wat wij oordeelen wel redelijk te zijn, even zooveel beteekent, alsof wij met den Satan hadden samengespannen, om ons te werpen in zijn netten. Deze leer moet ons dus wel genezen van alle aanmatiging, opdat wij toestaan, alleen door den Geest Gods en door Zijn Woord geregeerd te worden; en evenzoo moeten wij er op letten, dat de profeet Jesaja door deze woorden heeft uitgesproken, dat wij, al kennen wij het goede, toch geneigd blijven tot het kwade. En waarom? Omdat al onze genegenheden opstandig zijn jegens God. Ook al zien wij, dat het kwade moet wor-

den weggedaan, worden wij er toch onophoudelijk door verleid, en dat absoluut niet met geweld, maar door een vrijwillige arglistigheid, die zoo verborgen in ons is, dat de vruchten aan 't licht moeten brengen, hoedanig de wortel is.

Laten wij alzoo dan allereerst verstaan, dat in ons geen inzicht is, om recht te wandelen, maar dat er slechts één weg is, welken God goedkeurt en welke ons ter zaligheid zal voeren, nl. als onze Heere Jezus Christus ons voor Zijn rekening neemt en wij schapen van Zijn kudde zullen zijn en dat wij Hem zullen volgen als onzen Herder. Laten we verder ook verstaan, dat al onze genegenheden bedorven zijn, en dat wij het kwade inplaats van het goede zullen zoeken, totdat onze Heere Jezus Christus ons heeft gebeterd en hernieuwd en in ons een rechte gezindheid om Hem te gehoorzamen gelegd heeft.

Zoo moeten wij tot de conclusie komen, dat al degenen die heren derwaarts hebben rondgelopen, zich afwenden van onzen Heere Jezus Christus; want de profeet verklaart, dat er noch patriarchen noch profeten zijn noch een van al de heilige vaders en martelaren, of allen hebben noodig gehad verzoend te worden met God door den dood en het lijden van onzen Heere Jezus Christus. Als Abraham, vader der geloovigen, als David, toonbeeld van alle gerechtigheid, als anderen, hun gelijk, zooals Job en Daniël, die genoemd worden als toonbeelden van alle heiligheid en volmaaktheid — als die allen, zeg ik, arme verdwaalde en verloren schapen waren, totdat zij vergaderd zijn geworden door onzen Heere Jezus Christus, helaas, wat zal het dan met ons worden? Alzoo dan, wanneer wij hen gaan zoeken als onze middelaars, en meenen door hun bemiddeling te ontkomen aan het verderf waarin wij verkeerden, toonen wij dan niet, dat wij al te ondankbaar zijn jegens onzen Heere Jezus Christus? En dat wij onderwijl maar al te zeer van zinnen ontbloot zijn, wanneer wij gaan bedelen bij hen, die ook noodig hebben, de toevlucht te nemen tot den dood en het lijden van onzen Heere Jezus Christus? Want als de nood ons dwingt heul te zoeken, moeten wij tot Hem gaan, bij Wien de geloovigen van alle tijden hun toevlucht hebben gehad; want geen heilige Petrus noch heilige Paulus noch de Maagd Maria noch iemand wie ook is daarvan ontslagen. Alzoo dan, leeren we te komen tot de bron en fontein en daar te putten, wat ons ontbreekt. Want onze Heere Jezus is rijk om ons allen te verzadigen, en er behoeft geen vrees te bestaan dat de volheid der genade, die in Hem is, uitdrogen zal. Hij zal daarvan aan een

ieder zijn deel en maat geven, wanneer men Hem daarom komt vragen.

Dat wij dan vrijmoedig komen tot onzen Heere Jezus Christus, en Hij zal wel genoegzaam zijn voor allen. Maar wie heren derwaarts afdwaalt en zich niet vermag te helpen met het geneesmiddel, dat God hem aanbiedt, maar het verwerpt, voor zooveel aan hem ligt, zoo belet zijn ondankbaarheid hem, zich te verheugen in de genade, welke hem wordt aangeboden. En temeer zullen wij niet te verontschuldigen zijn, aangezien dit ons dagelijks wordt gepredikt. Want God heeft er zich niet mee tevreden gesteld, Zijn Zoon voor een keer te hebben gezonden en Hem te hebben overgegeven aan den dood, Hem te hebben geslagen in Zijn toorn, hoewel Hij Hem als Zijn eenigen Zoon liefhad (want hoewel Hij Hem klaarblijkelijk heeft willen nederstorten en alle hardheid jegens Hem heeft geoefend, toch is Hij altijd de geliefde Zoon geweest, zooals we hebben gezegd, maar alles is geschied, opdat wij zouden vrijgesproken worden), daarmee, zeg ik, heeft Hij Zich niet tevreden gesteld. Maar dagelijks biedt Hij ons dezen schat aan, opdat wij er van zullen genieten; Hij verklaart ons, dat Jezus Christus, Wiens zijde doorstoken is, heden Zijn hart als 't ware geopend heeft, opdat wij verzekerd mogen zijn van de liefde, die Hij ons toedraagt; en dat, gelijk Hij Zijn armen aan het kruis heeft aangehecht gehad, Hij ze nu uitgebreid heeft om ons tot Zich te trekken; en dat Hij wil, dat al die dingen ons baat zullen brengen, en dat, gelijk Hij Zijn bloed uitgestort heeft, Hij wil, dat wij heden daarin gedompeld zullen worden. Wanneer dan God ons zoo vriendelijk noodigt en ook Jezus Christus ons aanbiedt de vrucht van Zijn dood en lijden, en ons voorhoudt, dat Zijn bloed altijd versch is (zooals de apostel daarvan spreekt in zijn brief aan de Hebreërs), dat het niet bloed is dat opdroogt noch zijn kracht verliest, gelijk ook de apostel dat woord heeft gebruikt — dat wij dan weten, dat zijn kracht niet is verminderd en dat zij altijd haar volle en geheele werking bezit, nog zóó, als ze van den beginne geweest is, opdat wij allen ons komen scharen bij onzen Heere Jezus Christus. En na onze armoede te hebben beleden en daarbij beschaamd te zijn, mogen wij toch niet twifelen, of Hij wel genoegzaam is om ons daar zulk een geneesmiddel tegen te bieden, dat wij zullen kunnen concludeeren, dat wij door God ontvangen en erkend zijn als Zijn eigen kinderen, en dat Hij ons houdt voor rechtvaardig en volmaakt, inplaats dat wij voor Hem afschuwelijk waren.

Ziet dan, wat wij van deze onderwijzing hebben te onthouden. En wanneer wij tegenwoordig zien, dat sommigen zich vroolijk maken en spotten, anderen zich in trots en aanmatiging verheffen en meenen door hunne gerechtigheid aan God genoegdoening te geven, dat wij dan zulke lasteringen verzaken en in waar geloof en berouw onzen Heere Jezus Christus zoeken, en dat al onze genegenheid zij om ons bij Hem te komen voegen, wanneer wij gevoelen, dat wij alzoo met dezen ondragelijken last bezwaard zijn.

Jesaja 53:7-8

Hij is gekastijd en geslagen, maar Hij heeft Zijnen mond niet open gedaan; Hij is ter dood geleid als een schaap, en als een lam voor het aangezicht van dien die het scheert; Hij is stemmelooos geweest en heeft Zijn mond niet opengedaan.

Hij is uit den angst en uit het gericht weggenomen en wie zal Zijn leeftijd uitspreken? Hij is afgesneden uit het land der levenden en heeft de plagen verdragen, die over mijn volk moesten komen ¹⁾.

Nadat de profeet ons heeft verklaard, dat wij, ieder op zichzelf en op zijn eigen zonden moeten zien, om begeerte te krijgen naar den dood en het lijden van onzen Heere Jezus Christus, voegt hij er nu bij, dat hetgeen Hij heeft geleden, niet gedwongen geschiedde, maar met vrijen wil. Wij zouden ook, was dat niet het geval, niet gerechtvaardigd zijn en de verzoening tusschen God en ons zou niet tot stand zijn gekomen, als Jezus Christus onze overtredingen niet door Zijne gehoorzaamheid weer had goed gemaakt. Als dus de dood van Gods Zoon gedwongen was geweest, en Hij er Zich niet vrijwillig aan onderworpen had, was het niet een offer geweest om onze zonden uit te wisschen. Paulus brengt ons daar ook bij, wanneer hij zegt, dat onze weerspanningheid te niet gedaan is door de gehoorzaamheid van éénen mensch. Wat is de oorzaak geweest, die ons God tot een vijand maakt — en Hij is het nu nog — dan dat wij zonder ophouden Hem beledigen? Hij heeft ons geschapen om Zich rustig in ons te verblijden. Maar wanneer wij weigeren Zijn juk te dragen, moet Hij ons verfoeien, en ons, en dat met recht, niet als Zijne schepselen erkennen.

Ziet dan, waarom gezegd wordt, dat onze Heere Jezus Christus

¹⁾ Calv. Opera, XXXV, 636—648.